

ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ  
ในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL  
ADMINISTRATORS AND JOB SATISFACTION OF TEACHERS UNDER  
SISAKET PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1



<sup>1</sup>จิตดาภา ชมไพศาล, <sup>2</sup>สมาน อัศวภูมิ และ <sup>3</sup>พิมล วิเศษสังข์

<sup>1</sup>Jidapa Chompaisan, <sup>2</sup>Saman Asawapoom and <sup>3</sup>Pimon Wisetsang

<sup>1</sup>มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ประเทศไทย

<sup>1</sup>Sisaket Rajabhat University, Thailand.

<sup>1</sup>stu6530117103@sskru.ac.th,

**Received:** May 29, 2024; **Revised:** June 23, 2024; **Accepted:** August 28, 2024

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู 2) ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู และ 4) ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

<sup>1</sup> นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

<sup>2</sup> ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

<sup>3</sup> อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 327 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ 3) ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ( $r_{xy} = 0.552$ ) และ 4) ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ขงขง กัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้แก่ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบและหลักการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

**คำสำคัญ :** ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร; ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

## Abstract

The purposes of this research were to; 1) study the level of good governance of School Administrators based on teacher perception 2) study the level of job satisfaction of teachers 3) study the relationship between good governance of school administrators and job satisfaction of teachers and 4) study the good governance of school administrators that affects job satisfaction of teachers under Sisaket Primary Education Service Area Office 1. The samples used in the study consisted of 327 teachers from school under Sisaket Primary Education Service Area Office 1. The instruments were to the current condition Questionnaires. The statistics were percentage, average, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression. The research findings were as follows 1) The level of good governance of school administrators under Sisaket Primary Education Service Area Office 1 is at the highest level overall. 2) The level of job satisfaction of teachers under Sisaket Primary Education Service Area Office 1 is at a high level overall. 3) The good governance of school administrators and job satisfaction of teachers under Sisaket Primary Education Service Area Office 1 are significantly correlated at the 0.01

level, with a moderate positive correlation 4) The good governance of school administrators that significantly affects job satisfaction of teachers under Sisaket Primary Education Service Area Office 1, at the 0.01 level, are: the principle of transparency, the principle of virtue, the principle of accountability, and the principle of participation. These principles can predict job satisfaction of teachers under Sisaket Primary Education Service Area Office 1 by 36.5 percent.

**Keywords :** good governance of school administrators; job satisfaction.

## บทนำ

ในยุคปัจจุบันโลกของเรามีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก ทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม และวัฒนธรรม จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย จึงมีความจำเป็นต้องหามาตรการรับมือ เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากการปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้การมีความเข้มแข็งของประเทศชาติ ประชาชน สังคมภาครัฐและเอกชน อยู่รวมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้มีการวางกรอบเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ดังนี้ หมวด 6 มาตรา 65 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย และมาตรา 76 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนกรแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: 17-19) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการให้โรงเรียนมีคุณภาพทั้งในด้านผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพจะต้องใช้หลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการและปรับใช้กับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทและสภาพเหตุการณ์ของสถานศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาลนั้นจึงมีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารที่มีคุณธรรม บริหารงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ย่อมสามารถสร้างความศรัทธา การยอมรับนับถือและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและคนในสังคม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความพึงพอใจยินดีปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญญา ยกพล (2563: 103-104) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของครูในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้อยตามกันและสอดคล้องกับกัลยรัตน์ มั่นสัจย์ (2565: 136-139) ที่ได้ทำวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในภาพรวมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในทางบวกโดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่าผู้บริหารจะต้องมีหลักการบริหารสถานศึกษาที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม เพราะความพึงพอใจของบุคลากรจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานอันเป็นภารกิจหลักในการบริหารจัดการในองค์การหรือสถานศึกษา เมื่อครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาก็จะส่งผลต่อคุณภาพของงานด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 148) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 7 อำเภอ จำนวน 258 โรงเรียน นอกจากจะเป็นหน่วยงานที่รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐแล้ว ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption

Perceptions Index: CPI) ผลการประเมิน ITA ซึ่งเป็นการประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เป็นการยกระดับธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐได้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566: 7) ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้คะแนน 91.93 คะแนนซึ่งถือว่ามีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับ A ส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตพื้นที่เกิดประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานได้เต็มสมรรถนะและศักยภาพของบุคคลในกลุ่มงานในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1, 2565: 3-5) จะเห็นได้ว่าการบริหารที่มีธรรมาภิบาลจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรนั้น สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ โดยได้รับการกระจายอำนาจการบริหารงานจากเขตพื้นที่ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้บริหารจัดการภายในสถานศึกษา

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับใช้ในการวางแผนปรับปรุงธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา เกิดผลต่อเนื่องไปยังคุณภาพผู้เรียนอีกด้วย

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ตามการรับรู้ของครู
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
4. เพื่อศึกษาธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 จำนวน 2,068 คน ในสถานศึกษา 258 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 จำนวน 327 คน

### 2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความรับผิดชอบ 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักความโปร่งใส 5) หลักคุณธรรม และ 6) หลักความคุ้มค่า และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย 1) ด้านความสำเร็จของงาน 2) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง 4) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5) ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ และ 6) ด้านสภาพการทำงาน

### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบไปด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 71-73)

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression)

#### ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สรุปผลดังนี้

1. ระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือหลักความโปร่งใส ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.57	0.53	มากที่สุด
2. หลักความรับผิดชอบ	4.52	0.55	มากที่สุด
3. หลักการมีส่วนร่วม	4.46	0.53	มาก
4. หลักความโปร่งใส	4.50	0.52	มาก
5. หลักคุณธรรม	4.57	0.51	มากที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า	4.52	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.53	0.48	มากที่สุด

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้าน

ความก้าวหน้าในตำแหน่ง และด้านความสำเร็จของงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพการทำงาน ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสำเร็จของงาน	4.52	0.42	มากที่สุด
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	4.60	0.49	มากที่สุด
3. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	4.56	0.48	มากที่สุด
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.40	0.50	มาก
5. ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์	4.16	0.62	มาก
6. ด้านสภาพการทำงาน	4.13	0.65	มาก
<b>เฉลี่ย</b>	<b>4.39</b>	<b>0.42</b>	<b>มาก</b>

3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ( $r_{xy} = 0.552$ ) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่า ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ( $X_{total}$ ) กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแต่ละด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสำเร็จของงาน ( $Y_1$ ) ( $r = 0.584$ ) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ( $Y_4$ ) ( $r = 0.534$ ) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ( $Y_3$ ) ( $r = 0.512$ ) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ( $Y_2$ ) ( $r = 0.428$ ) ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ ( $Y_5$ ) ( $r = 0.335$ ) และด้านสภาพการทำงาน ( $Y_6$ ) ( $r = 0.335$ ) ดังตารางที่ 3 ดังนี้

**ตารางที่ 3** ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ดังนี้

ตัวแปร	$Y_1$	$Y_2$	$Y_3$	$Y_4$	$Y_5$	$Y_6$	$Y_{total}$
$X_1$	0.511**	0.392**	0.457**	0.442**	0.294**	0.306**	0.487**

$X_2$	0.491**	0.323**	0.416**	0.435**	0.284**	0.230**	0.436**
$X_3$	0.490**	0.356**	0.441**	0.465**	0.328**	0.308**	0.485**
$X_4$	0.591**	0.443**	0.518**	0.530**	0.314**	0.330**	0.550**
$X_5$	0.561**	0.427**	0.498**	0.522**	0.349**	0.341**	0.547**
$X_6$	0.520**	0.370**	0.437**	.497**	0.236**	0.290**	0.475**
$X_{total}$	0.584**	0.428**	0.512**	0.534**	0.335**	0.335**	0.552**

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้แก่ หลักความโปร่งใส ( $X_4$ ) หลักคุณธรรม ( $X_5$ ) หลักความรับผิดชอบ ( $X_2$ ) และหลักการมีส่วนร่วม ( $X_3$ ) โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.285, 0.385, -0.304 และ 0.147 ตามลำดับ และมีสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.353, 0.467, -0.399 และ 0.184 ตามลำดับ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ( $R$ ) เท่ากับ 0.604 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ( $R^2 = 0.365$ ) หมายถึงธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา หลักความโปร่งใส ( $X_4$ ) หลักคุณธรรม ( $X_5$ ) หลักความรับผิดชอบ ( $X_2$ ) และหลักการมีส่วนร่วม ( $X_3$ ) สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้ร้อยละ 36.5 แสดงว่า หลักความโปร่งใส ( $X_4$ ) หลักคุณธรรม ( $X_5$ ) หลักความรับผิดชอบ ( $X_2$ ) และหลักการมีส่วนร่วม ( $X_3$ ) ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ( $Y_{total}$ ) ( $F = 46.254$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้  $Z = 0.353X_4 + 0.467X_5 - 0.399X_2 + 0.184X_3$  ดังตารางที่ 4 ดังนี้

**ตารางที่ 4** การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษเขต 1 โดยใช้วิธีแบบขั้นตอน

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	$\beta$	t	P-value
ค่าคงที่ (Constant)	2.071	0.180		11.488	0.000
หลักความโปร่งใส ( $X_4$ )	0.285	0.091	0.353	3.144	0.002
หลักคุณธรรม ( $X_5$ )	0.385	0.077	0.467	4.976	0.000
หลักความรับผิดชอบ ( $X_2$ )	-0.304	0.076	-0.399	-4.002	0.000

หลักการมีส่วนร่วม (X <sub>3</sub> )	0.147	0.059	0.184	2.467	0.014
R = 0.604	R <sup>2</sup> = 0.365	F = 46.254**			

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

## อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า หลักที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ หลักหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า และหลักที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือหลักความโปร่งใส การที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษให้ความสำคัญกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรมในหน่วยงานภาครัฐ ที่สถานศึกษาเองก็ต้องได้รับการประเมินเช่นเดียวกัน มีการกำกับติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาก็ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ใช้อำนาจการบริหารจัดการไปในทางที่ถูกต้อง เป็นไปตามหลักกฎหมายและระเบียบที่กำหนด มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้จากทั้งภายในและภายนอก ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การตัดสินใจเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khanna (2017: 21-35) ได้ศึกษาเรื่อง กรอบแนวคิดในการบรรลุหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการเรียนรู้แบบเปิดและทางไกล กรอบหลักธรรมาภิบาลที่ถูกระบุด้วยหลักการพื้นฐาน 7 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติงาน ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความเป็นผู้นำ การปฐมนิเทศฉันทามติ และความยุติธรรม หลักการเหล่านี้มีโครงสร้างตามหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้ดีตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมค่านิยมองค์กร การตัดสินใจอย่างชาญฉลาดและโปร่งใส โดยเน้นที่วัตถุประสงค์และผลลัพธ์ขององค์กร เป็นการสร้างขีดความสามารถและการจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหลักการเหล่านี้จึงเป็นเครื่องมือและกลยุทธ์ในการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อช่วยให้การดำเนินงานนั้นราบรื่นและเกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ayu et al (2019: 51-58) ได้ศึกษา เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ

ขับเคลื่อนเด็กนอกระบบของสำนักงานบริการสังคม จังหวัดตากลาร์ ตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษานี้คือ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาการออกจากโรงเรียนกลางคืนที่สำนักบริการเขตตากลาร์ เรียกได้ว่าค่อนข้างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Supriadi (2021: 796-831) ได้ศึกษา เรื่องธรรมาภิบาลโรงเรียนที่ดี: แนวทางคุณภาพการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาในอินโดนีเซีย พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนั้นสร้างขึ้นบนหลักการความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม ด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีผลในเชิงบวกส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยยืนยันว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเอื้ออำนวยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการตัดสินใจ นอกจากนี้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลยังดีขึ้นอีกด้วย คุณภาพการตัดสินใจผ่านการเสริมสร้างศักยภาพของครู การมอบอำนาจและการสนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญากมล (2563: 103-104) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยรัตน์ มั่นสัตย์ (2565: 136-139) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมาได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวรรณ มีภูมิ (2565: 82-84) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ สอดคล้องสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิรา ชุมหิรัญ (2565: 117-120) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร หลีจี๊ะ (2565: 60-63) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา คือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะความแตกต่างทางด้านบริบทพื้นที่จึงทำให้ไม่สอดคล้องกันแต่ในภาพรวมก็ยังมีระดับธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

2. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง และด้านความสำเร็จของงาน และหลักที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพการทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบการบริหารงานที่มีการจัดโครงสร้างการบริหารที่มีการมอบอำนาจไปยังบุคลากรในฝ่ายงานต่างเป็นการแสดงออกถึงการให้การยอมรับในตัวบุคคลนั้น และด้วยระบบการทำงานยังส่งเสริมให้ครูได้มีความก้าวหน้าไม่ว่าจะเป็นการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้ปฏิบัติงานจนสำเร็จตามภารกิจหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wolomasi (2019: 575-580) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตโบเบน ดิโกล จังหวัดปาปัว ประเทศอินโดนีเซีย พบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตโบเบน

ติโกล จังหวัดปาปัว ประเทศอินโดนีเซีย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การค้นพบนี้มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ระดับภูมิภาคในการเสริมสร้างความพึงพอใจของครู เพื่อส่งเสริมผลงานของครูโรงเรียนประถมในเขตโอบเบน ติโกล จังหวัดปาปัว ประเทศอินโดนีเซียให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukrisna (2023: 30-38) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงาน และวินัยในการทำงานกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษาธรรมโลกา เปกันบารู พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีผลเชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ สุนันทวิช (2561: 80-82) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด โดยลำดับแรก คือ ด้านความสำเร็จของงาน รองลงมา คือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความก้าวหน้า ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับนับถือ และด้านความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญา ยกพล (2563: 103-104) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ความมั่นคงในงาน นโยบายและการบริหาร ความก้าวหน้าในงาน ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณุกา สุวรรณรัตน์ (2564: 87-91) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความก้าวหน้าในการทำงาน รองลงมาคือ ลักษณะงานที่ปฏิบัติและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตามาศ คงชัย

(2564: 161-163) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว คือ เพื่อนร่วมงานเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โอกาสและความก้าวหน้า งานและลักษณะงาน และค่าจ้างและค่าตอบแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิโบล แสงเรือง (2564: 95) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชน พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ ความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน การปกครองบังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรับผิดชอบ ความสำเร็จในการทำงาน ความก้าวหน้า นโยบายและการบริหาร ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ และเงินเดือน รายได้และสวัสดิการ ตามลำดับ

3. ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ( $r_{xy} = 0.552$ ) แต่ละด้านพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ และด้านสภาพการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา ยกพล (2563: 103-104) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยรัตน์ มั่นสัตย์ (2565: 136-139) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ในภาพรวมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในทางบวกโดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 รายงานถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ในทางบวกทุกด้าน โดยการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู มากกว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านอื่น ๆ

4. ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้แก่ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้ร้อยละ 36.5 เหตุที่พยากรณ์ได้ร้อยละ 36.5 นั้นอาจจะเป็นเพราะการบริหารงานของสถานศึกษานั้นมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูด้วย

## องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูแต่ละด้านพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ หลักความโปร่งใสกับด้านความสำเร็จของงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมุ่งเน้นการบริหารงานให้มีความโปร่งใส บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคคลหรือ องค์กรภายนอกสามารถตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคคลภายนอกอื่น ๆ สามารถรับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความเหมาะสม และพบว่าหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในหลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 36.5 โดยผู้บริหารสามารถนำไปปรับปรุงรูปแบบการใช้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาสุขภาพขององค์กรให้ดีขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ :  
คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตมาศ คงชัย. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิรวรรณ มีภูมิ. (2565). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นิโลบล แสงเรือง. (2564). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชน*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปริญญา ยกพล. (2563). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑิรา ชุมหิรัญ. (2565). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพ องค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40ก หน้า 1.
- รัฐันท์ สุนันทวนิช. (2561). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เรณูกา สุวรรณรัตน์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1. (2565). *แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). *คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

สุภาพร หลีจ๊ะ. (2565). การศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.

Ayu, A., Niswaty, R., Darwis, M., & Arhas, S. H. (2019). Applying TZhe Principles of Good Governance in the Efforts of Guiding Out-of-School Children at Social Service Offices Takalar Regency. *Journal Office*, 5(2), 51-58.

Khanna, P. (2017). A Conceptual Framework for Achieving Good Governance at Open and Distance Learning Institutions. *The Journal of Open, Distance and E-Learning*, 32(1), 21-35. <https://doi.org/10.1080/02680513.2016.1246246>.

Sukrisna A. (2023, January). Leadership, Work Motivation, and Work Discipline on Job Satisfaction and Teacher Performance of Dharma Loka Elementary School Pekanbaru. *Journal of Applied Business and Technology*, 4(1), 30-38.

Supriadi, D., Usman, H., Jabar, A., & Widyastuti, I. (2021, December). Good School Governance: An Approach to Principal's Decision-Making Quality in Indonesian Vocational School. *Research in Educational Administration & Leadership*. 6(4), 796-831. <http://doi:10.30828/real/2021.4.2>.

Wolomasi, A.K. (2019, December). Job Satisfaction and Performance of Elementary School Teachers. *International Journal of Research in Education*, 8(4), 575-580.

